

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (Posudek oponenta práce)

Práci předložil(a) student(ka): Bc. Eva SCHNEIDERWINDOVÁ

Název práce: Psychologické aspekty wellness

Oponent práce (u externích vedoucích a oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě):
Mgr. Aneta BOHÁČOVÁ, Katedra psychologie, Fakulta pedagogická ZČU v Plzni

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

V úvodu DP autorka uvádí následující cíle: „*Cílem práce je akcentovat důležitost psychologických aspektů wellness. „...hlavním cílem je přiblížit směr selfness, definovat jeho složky a zjistit, jak se tyto složky projevují v životech studentů na Fakultě pedagogické západočeské univerzity v Plzni.*“ (s. 7). Pojetí selfness tedy autorka považuje za jádro tematického zaměření předkládané práce, jež rozvádí na úrovni teorie a výzkumně jej pak zpracovává v praktické části. Pro účely naplnění výzkumného cíle si stanovuje otázku: „*...jak se projevují prvky selfness, konkrétně sebezpoznání, sebehodnocení a sebeřízení, v životě studentů uvedené vysoké školy.*“ (s. 37). Zaujme tak vymezení selfness na posouzení těchto tří aspektů. Můžeme konstatovat, že **na teoretické úrovni bylo uvedených cílů dosaženo na dostatečné úrovni, cíl výzkumného šetření byl však z důvodu nejasné koncepce užitě dotazníkové metody naplněn pouze částečně** (diskutabilní faktorová struktura a její syčení zvolenými položkami, sporná konstruktová validita některých položek, nejednoznačnost „žádoucí“ interpretace, dvojité otázky a jiné metodologické nedostatky).

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Diplomová práce je členěna na část teoretickou a praktickou. Teoretická část se zabývá současným pojetím wellness na prostoru 5 kapitol. Autorka zpracovává tematiku v logické struktuře - nastiňuje počátky přístupu k wellness, představuje jeho koncepční modely a v jednotlivých kapitolách rozebírá skladbu wellness a jeho vztah k souvisejícím psychologickým konstrukcím; např. wellness – zdraví, wellness – well-being, wellness – selfness; wellness styl v oblasti komunikace a mezilidských vztahů, wellness ve stravovacích návycích a fitness ad.

Teoretickým východiskem praktické části a samotného výzkumné šetření se pro autorku stala dílčí koncepce širokého modelu wellness, a to psychologická rovina selfness, již autorka obhajuje slovy: „*...na rozdíl od slova wellness v sobě neskrývá toluhu po procedurách ve wellness centrech, ale jedná se o potřebu sebezpoznání a sebeřízení.*“ (s. 23). V praktické části je stanoven výzkumný problém, výzkumná otázka a na jejím základě jsou formulovány výzkumné hypotézy. Velikost vzorku respondentů považujeme s ohledem na podobu komparativní analýzy za dostačující. Autorka pro výzkumné šetření použila dotazník vlastní konstrukce, v němž se pokusila podchytit jednotlivé aspekty selfness: sebezpoznání, sebehodnocení a sebeřízení. Výsledky jsou zpracovány pomocí statistických metod a prezentovány formou přehledných grafů, které jsou doplněny slovním komentářem, je provedena verifikace stanovených hypotéz a shrnutí hlavních zjištění.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Práce je po stránce formální zpracována na akceptovatelné úrovni, avšak sledujeme častější překlepy, gramatické a stylistické chyby. Kapitoly a podkapitoly jsou značeny přehledným způsobem. Citace jsou vhodné použity. Výsledky dotazníkového šetření jsou prezentovány přehledným způsobem prostřednictvím sloupcových grafů. Práce je doplněna o přílohy.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

V práci oceňuji a kladně hodnotím:

- Zaměření práce na aktuální a velmi náročné téma.
- Logickou strukturu textu při zpracování dané problematiky.
- Snahu o výzkumné podchytení problematiky – tvorbu dotazníku vlastní konstrukce.
- Systematickou analýzu výsledků a důslednou statistickou verifikaci hypotéz.

Připomínky k předkládané práci:

- Výzkumné hypotézy jsou sice správně formulovány, ale jejich hodnotnost je velice hraniční – týká se zejména hypotéz H₂ a H₃. Na pokladě pochopení podstaty sebepoznání, sebehodnocení a sebedpřijímání a od čeho se tyto aspekty odvíjejí, je již dopředu predikovatelné, že to, zda jsem studentem psychologie či jiného oboru, nebude mít na tyto konstrukty žádný zásadní vliv – není tedy nijak překvapivé, že autorka k těmto závěrům nakonec dospívá. Pokud autorka přesto považovala studijní oborové zaměření za relevantní k pojetí selfness, pak by měla důsledně vydělit (nebo alespoň specifikovat) i ony „studenty jiných oborů,“ jež byli vyhodnoceni jako jedna skupina bez ohledu na obor. Nutno také zároveň podotknout, že autorka své závěry opírá o důslednou statistickou analýzu, nicméně se v diskuzi uchyluje k paradoxní situaci – když tyto závěry popírá nebo nebere v zřetel, kupř. když na str. 59 říká: „*Sebepoznání se celkově věnují více studenti oborů Psychologie či Výchova ke zdraví,*“ přitom na str. 62 přijímá hypotézu, že „*Studenti oborů Psychologie a Výchova ke zdraví se věnují sebezpoznaní stejnou měrou jako studenti jiných oborů.*“ Stejně tak protikladně jsou přijaty závěry i v oblasti sebehodnocení (str. 60 vs. str. 64).
- Ve výzkumném cíli si autorka předsevzala podchytit koncept selfness, o němž v teoretické části hovoří jako o potřebě sebepoznání a seřízení, nicméně zvolená výzkumná metoda akcentuje pouze dimenzi sebepoznání. Několik položek měřících seřízení by bylo možné v dotazníku identifikovat, ty však byly nakonec vyhodnoceny pod jinými, různými faktory. Diskutabilní je rovněž sycení předjímaných faktorů autorkou stanovenými položkami, kupř. ot. č. 4 až 7, 13 nebo 33 zahrnuté pod sebepoznání by možná lépe měřily seřízení, ot. č. 8, 31 spíše sebehodnocení, ot. č. 22 je zároveň i otázkou sebedpřijetí atd., tj. konstruktová validita některých položek je sporná.
- Zásadními nedostatky jsou metodologické chyby, kterých se autorka dopustila při formulaci jednotlivých položek; kupř. časté chyby v užívání časových relativů bez konkrétní specifikace, které si tak každý respondent může vyložit různě (např. ot. č. 13, 27, 31, 33 ad.), tzv. dvojitých otázek, kdy není jasné, na jakou část otázky vlastně respondent odpovídá (např. ot. č. 27, 11, 12, 20), využívání L-otázek, které s ohledem na autorčinu interpretaci vůbec nebyly záměrem, a tudíž je jejich konečné zhodnocení zavádějící (kupř. ot. č. 18, 19, 26, 27).
- Autorka ve výzkumném záměru (dotazníku) zjišťuje proměnnou věku, nicméně výsledky nejsou z hlediska této proměnné vyhodnoceny, autorka přitom nezodpovídá, proč se na souvislosti mezi věkem a selfness již nezaměřila.

Celkový komentář k hodnocení DP:

Práce je zpracována na akceptovatelné úrovni, která je kladena na DP. V teoretické části práce je systematickým způsobem vystihnuta problematika, jež se vztahuje k tématu DP. Výzkumná sonda sice naplňuje základní zásady empirického výzkumu pedagogicko-psychologických jevů, ovšem s četnými metodologickými nejednoznačnostmi. **DP doporučuji k obhajobě.**

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:

- Pokud se obhájit Vámi potvrzený závěr, že testované seberegulační dimenze osobnosti: sebepoznání, sebehodnocení, sebedpřijímání, nejsou závislé na typu studijního oboru. Jak si tuto skutečnost vysvětlujete?
- Jaký trend ve vývoji pojetí wellness/selfness bychom mohli očekávat ve vztahu k proměnné věku?
- Jakým způsobem by bylo možno přispět k rozšíření a správnému porozumění (příp. korekci omezeného vnímání) stylu wellness u vysokoškolských studentů?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):

dobře

Datum: 15. 5. 2015

Podpis: Mgr. Aneta Boháčová

Pozn.: Při nedostátku místa použijte zadní stranu nebo přiložený list.